

1. Objasnite pojam predromantizam, odredite ga vremenski i prostorno.

2. Prepoznajte obilježja romantičarskoga svjetonazora u ulomcima ispisanima u tablici. Svakom ulomku pridružite odgovarajuće/odgovarajuća obilježje/obilježja:

okretanje mašti, bijeg u prirodu, osjećaj svjetske boli, pesimizam, misticizam, naglašavanje osjećaja, individualnost, osjećaj suvišnosti.

NAVOD/ ULOMAK	OBILJEŽJE
<p><i>Proroče, kog rodi porok – vrag il' ptica, ipak prorok! Neba ti, i Boga, po kom obojici grud nam diše, Smiri dušu rastuženu, reci da l' ću u Edenu Grlit ženu posvećenu, Lenora je okrstiše, Djevu divnu, jedinstvenu, koju anđeli mi skriše? Reče gavran: »Nikad više«.</i></p> <p>(Edgar Allan Poe, <i>Gavran</i>)</p>	
<p><i>Bog znade: često poželim, idući navečer u krevet, da se više ne probudim. Kadšto se ponadam da će tako i biti. Onda ujutro otvorim oči, ugledam sunce i osjećam se jadno.</i></p> <p>(Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>)</p>	
<p><i>I sad na svijetu ja sam sam, Sred pučine najveće: Za kim da jecam kada znam Da za mnom nitko neće?</i></p> <p>(George Gordon Byron, <i>Hodočašće Childea Harolda</i>)</p>	
<p><i>Ko oblak samotan sam luto Što dol i briješke gleda s visa Kad spazih mnoštvo razasuto U beskraj zlačanih narcisa; Kraj jezera, pod drvećem Lahor s tim se igro cvijećem.</i></p> <p>(William Wordsworth, <i>Sunovrati</i>)</p>	

3. Navedite tematske cjeline književnosti romantizma i po jednoga autora koji je pisao o toj tematici.

TEMATIKA	PISAC

4. Objasnite pojam **romantizam**, odredite ga **vremenski** i **prostorno**.

5. Popunite tablicu tako da **obilježjima** klasicizma suprotstavite obilježja **romantizma**.

KLASICIZAM	ROMANTIZAM
svaki književni rod zadržava svoje obilježje	
teme su uzvišene i moralističke	
razum upravlja postupcima junaka	
oponašaju se uzori (antika)	
reprezentativna književna vrsta jest tragedija	
poučna uloga književnosti	

6. Navedite po dva **predstavnik**:

ENGLESKI ROMANTIZAM		
FRANCUSKI ROMANTIZAM		
RUSKI REALIZAM		

7. Povežite pojmove i književnike. Parove ispišite na crtu. (Ne moraju svi književnici biti pridruženi pojmovima.)

1. jezerski pjesnici	a) G. G. Byron
2. žanr strave i užasa	b) F. Schiller
3. verterizam	c) W. Wordsworth
4. dendizam	d) A. de Lamartine
	e) E. A. Poe
	f) J. W. Goethe

8. Sinestezija je _____

9. Koja od navedenih **obilježja** povezujemo uz **romantičarski lik**?

- a) optimističan
- b) nemirna duha
- c) živi u skladu s društvom
- d) živi u skladu s prirodom
- e) pasivan

10. **Vremenski** odredite:

- a) hrvatski romantizam _____
- b) ilirski preporod _____

11. **Popunite tablicu odgovarajućim podacima o hrvatskom/ ilirskom preporodu.**

1830.	
1832.	Janko Drašković - ?
1835.	
1836.	
	I. Kukuljević Sakcinski - ?
	zabrana ilirskoga imena

12. **Napišite tko je...ili kada je...**

1815. godine progovorio o potrebi pisanja materinskim jezikom (<i>Reč domovini...</i>)	
1842. pokrenuo časopis <i>Kolo</i>	
kao ban pučanin proveo mnoge reforme	
napisao prvu budnicu	
napisao prvu gramatiku (<i>Ilirsku slovniciu</i>)	
hrvatski jezik postao „diplomatički“ u Saboru	

13. **Napišite Gajev prijedlog za pisanje današnjih grafema, odnosno refleksa jata:**

č	ž	š	đ	dž	lj	nj	/ie/

Kako se naziva dijakritički znak (nadslovak) koji predlaže Gaj? _____

14. Dopunite tablicu pojmom ili određenjem zadanoga pojma.

budnica	
davorija	
	pjesnički oblik iz perzijske poezije sastavljen od 8 do 20 stihova, često s refrenom
	pjesnički oblik iz poljske narodne poezije sastavljen od 8 šesteraca raspoređenih u dva katrena

15. Napišite autore i književnu vrstu navedenih djela:

DJELO	AUTOR	KNJIŽEVNA VRSTA
<i>Juran i Sofija</i>		
<i>Pogled u Bosnu</i>		
<i>Grobničko polje</i>		
<i>Prvenci</i>		
<i>Đulabije</i>		
<i>Horvatska domovina</i>		

16. Dopunite *Male priče o djelima hrvatskih romantičara.*

I.

_____ je 1840. godine pročitao novinsku vijest o ubojstvu turskoga feudalca _____ kojega su iz osvete ubili crnogorski narodni poglavari. Kasnije je čuo i svjedočenje jednoga Crnogorca o tom događaju pa je 1845. napisao spjev _____ . Kompoziciju djela čini _____ pjevanja: *Agovanje*, _____ . Djelo je objavljeno _____ godine u almanahu _____. Oblikovano je uglavnom štokavskim osmercima i _____. Sjedinjuje elemente svih književnih rodova: lirski su elementi _____, epski _____, dramski _____.

II.

Najpoznatiji ljubavni kanconijer hrvatskoga romantizma, _____, napisao je _____. Djelo je posvećeno _____. Oblikovano je _____, preuzetim iz poljske narodne poezije. U pjesmama se isprepliću ljubav prema _____ i prema _____. _____ utemeljio je književnu kritiku i bio je prvi hrvatski profesionalni književnik. Pokretač je časopisa _____, a od 1846. tajnik *Matice ilirske (hrvatske)*.

17. Pred vama su izabrani stihovi iz Mažuranićeva spjeva. Pronađite po jedan primjer za sljedeća stilska izražajna sredstva i ispišite ih:

<p><i>Krcnu kolac nekoliko puta, Zviznu pala nekoliko puta. Zadrktaše ta vješala tanka, Al' ne pisnu Crnogorčad mlada, Niti pisnu, niti zubi škrinu Kroz poljanu mrka krvca teknu; Niti pisnu, niti zubi škrinu. Poljana se napuni tjelesa: Niti pisnu, niti zubi škrinu.</i></p>	<p><i>inverzija</i></p>
<p>(...) <i>Mukom muče ropske sluge, Mukom muče, plijen svoj grabe.</i></p>	<p><i>epifora</i></p>
<p>(...) <i>Dokle dahnu, rukom mahnu, Starac Durak skoro izdahnu. „Medet, medet!...“ dželat ljuti Već mu i grlo dotle sputi. Durak huknu, sve zamuknu.</i></p>	<p><i>gradacija</i></p>
<p>(...)</p>	<p><i>retoričko pitanje</i></p>
<p><i>Sunce zađe, a mjesec izađe. Tko se vere uz klance, niz klance Ter se krade k onoj Gori Crnoj? Obnoć grede, a obdan počiva. Junak negda, sad ne junak više, No trst kojoj svaki hlad kidiše. Je li hajduk, il uhoda turska, Što uhodi sviloruna krda. Il' volova stada vitoroga? Nit' je hajduk, nit uhoda turska, Već Novica, Čengića kavazu: Bijesan Turčn, krvnik Crne Gore.</i></p>	<p><i>metafora</i></p>
<p>(...)</p>	<p><i>personifikacija</i></p>
<p><i>Pak da znadu kako neman turska, Grdnijem ždrijelom progutat ga radeć, O te krši zub svoj zaman krši; Ne bi trome prekrstili ruke, Dok vi za krst podnosite muke, Nit bi zato barbarin ve zvali, Što vi mroste dok su oni spali! „Harač, harač!“ Otkud raji harač? Otkud zlato, koji krova neima, Mirna krova da ukloni glavu?</i></p>	<p><i>anafora</i></p>
<p>(...)</p>	<p><i>simploka</i></p>
<p><i>Otkud zlato, koji ruha neima? Otkud zlato, koji kruha neima?</i></p>	<p><i>slavenska antiteza</i></p>
<p>(...)</p>	<p><i>kontrast</i></p>
<p>(...)</p>	<p><i>polisindeton</i></p>
<p>(...)</p>	<p><i>asindeton</i></p>